

Številka: 012-2/2021/73

Ljubljana, dne 19. 7. 2021

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2020 – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je obravnavala in potrdila Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2020.

mag. Janja Garvas Hočevar
vršilka dolžnosti generalnega sekretarja

Priloga:

- Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2020

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,

- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Tržni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor,
- Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Generalna policijska uprava,
- Obalna sindikalna organizacija - KS 90,
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Katja Rihar Bajuk, generalna direktorica Direktorata za delovna razmerja in pravice iz dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Damjan Mašera, vodja Sektorja za delovna razmerja in druge oblike dela, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

5. Kratak povzetek gradiva:

Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno (v nadaljnjem besedilu: komisija Vlade RS) je na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) dolžna Vladi Republike Slovenije poročati o izvajanju in učinkih ZPDZC-1.

Izvajanje in učinki ZPDZC-1 so vključeni v Poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2020 (v nadaljnjem besedilu: poročilo), ki ga je komisija Vlade RS sprejela na svoji dopisni seji dne 2. 7. 2021. Pri pripravi poročila so sodelovali organi, ki so člani komisije Vlade RS.

Poročilo zajema naslednja glavna poglavja (vsebina):

- uresničitev priporočil iz Poročila komisije Vlade Republike Slovenije za leto 2019,
- predpisi o odkrivanju in preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v Republiki Sloveniji v letu 2020,
- nadzor po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- ugotovljene težave in predlogi rešitev,
- kadrovske in materialne razmere za delo,
- predvideni ukrepi za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno v letu 2021,
- drugi podatki,
- sklepne ugotovitve s priporočili

ter prilogo:

- obvestilo za Evropsko komisijo (slednjega je Republika Slovenija zavezana pripraviti na podlagi 14. člena Direktive 2009/52/ES z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24)).

6. Presoja posledic za:		
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none"> – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij 	NE
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR: (Samo če izberete DA pod točko 6.a.)		

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
/				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo: /				

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna: /	
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:	
Gradivo nima finančnih posledic.	
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:	
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	NE
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje: – Skupnosti občin Slovenije SOS: NE – Združenju občin Slovenije ZOS: NE – Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: NE	
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
Pri pripravi gradiva sodelovanje javnosti ni potrebno.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	
	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	
	NE
Janez Cigler Kraj MINISTER	
Priloga: – kratka obrazložitev gradiva, – predlog sklepa Vlade Republike Slovenije.	

KRATKA OBRAZLOŽITEV GRADIVA

Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno (v nadaljnjem besedilu: komisija Vlade RS) je na podlagi 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19; v nadaljnjem besedilu: ZPDZC-1) pristojna za določanje, usklajevanje in spremljanje področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno. Komisija Vlade RS enkrat letno pripravi poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno ter poroča o izvajanju in učinkih tega zakona Ekonomsko-socialnemu svetu, Vladi Republike Slovenije in Inšpekcijskemu svetu Republike Slovenije do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

Izvajanje in učinki ZPDZC-1 so vključeni v Poročilo o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2020 (v nadaljnjem besedilu: poročilo), ki ga je komisija Vlade RS sprejela na svoji seji dne 2. 7. 2021. Pri pripravi poročila so sodelovali organi, ki so člani komisije Vlade RS.

Komisija Vlade RS je bila ustanovljena s sklepom Vlade Republike Slovenije št. 01201-5/2019/5 z dne 19. decembra 2019. S sklepom Vlade RS št. 01201-4/2021/5 z dne 27. maja 2021 sta bila zamenjana dva člana, tako da komisija Vlade RS deluje v naslednji sestavi:

- mag. Katja Rihar Bajuk, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predsednica komisije,
- Damjan Mašera, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, namestnik predsednice komisije,
- Urška Petrovčič, Ministrstvo za finance, članica,
- Igor Kovačič, Ministrstvo za pravosodje, član,
- Damjana Bokal, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, članica,
- Branka Krajnc, Ministrstvo za notranje zadeve, članica,
- mag. Sonja Konestabo, Inšpektorat Republike Slovenije za delo, članica,
- Helena Pogačar, Tržni inšpektorat Republike Slovenije, članica,
- Janko Kosi, Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo, član,
- Tanja Varljen, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, članica,
- mag. Saša Dragar Milanovič, Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, članica,
- Katja Privšek, Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, članica,
- mag. Mateja Kozlevčar, Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport, članica,
- Zinka Prunk, Finančna uprava Republike Slovenije, članica,
- Metka Meh, Finančna uprava Republike Slovenije, članica,
- Tomaž Pavček, Generalna policijska uprava, član,
- Mitja Vukovič, predstavnik delojemalcev, član in
- Dušan Fidler, predstavnik delodajalcev, član.

Na podlagi ZPDZC-1 in 14. člena Direktive 2009/52/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009 o minimalnih standardih glede sankcij in ukrepov zoper delodajalce nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L št. 168 z dne 30. 6. 2009, str. 24; v nadaljnjem besedilu: Direktiva) komisija Vlade RS vsako leto opredeli dejavnosti, za katere meni, da se v njih državljanji tretjih držav večinoma nezakonito zaposlujejo, in pripravi načrt inšpekcijskih pregledov. Vsako koledarsko leto pripravi tudi poročilo o opravljenih inšpekcijskih pregledih s tega področja (priloga poročila) in o ugotovitvah teh pregledov obvesti Evropsko komisijo do konca junija naslednjega leta za preteklo koledarsko leto.

Poročilo zajema naslednja glavna poglavja (vsebina):

- uresničitev priporočil iz Poročila komisije Vlade Republike Slovenije za leto 2019,
- predpisi o odkrivanju in preprečevanju dela in zaposlovanja na črno v Republiki Sloveniji v letu 2020,
- nadzor po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- ugotovljene težave in predlogi rešitev,
- kadrovske in materialne razmere za delo,
- predvideni ukrepi za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno v letu 2021,
- drugi podatki,
- sklepne ugotovitve s priporočili

ter prilogo:

- obvestilo za Evropsko komisijo.

UGOTOVITVE S PRIPOROČILI

Ugotovitve oziroma sklepi

Finančna uprava Republike Slovenije (FURS):

- je opravil 9.248 nadzorov dela in zaposlovanja na črno po ZPDZC-1, kar predstavlja 77,2 % nadzorov v primerjavi z letom 2019. Na zmanjšanje obsega nadzorov v letu 2020 so pomembno vplivali ukrepi za zajezitev širjenja okužb z novim koronavirusom ter blažitev posledic epidemije Covid-19. Zaradi izrednih razmer so se nadzori dela in zaposlovanja na črno, ki se pretežno izvajajo na terenu, izvajali le v obsegu, kot je bilo nujno in možno ob upoštevanju odlokov Vlade RS o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji;
- delež nadzorov s kršitvami je znašal povprečno 24 %. Učinkovitost nadzorov je odvisna od vzroka opravljenega nadzora. Ker se na tem področju nadzori izvajajo v večjem delu po obravnavi prijav, je delež ugotovljenih kršitev v opravljenih nadzorih precej odvisen od tega, kako natančni so podatki po prijavi. Bistveno višji delež nepravilnosti se zaznava v nadzorih, ki so ciljno usmerjeni in načrtovani. V poročanem letu je bila dosežena učinkovitost le-teh 74 %;
- prejme največje število prijav s področja dela in zaposlovanja na črno. V letu 2020 je bilo prejetih 2.716 prijav zoper 3.443 zavezancev, od tega 1.750 (51 %) prijav zoper delo na črno, 1.190 (35 %) v zvezi z zaposlovanjem na črno in 503 (14 %) prijave nedovoljenega oglaševanja;
- je v 2.763 prekrškovnih postopkih obravnaval 3.313 prekrškov po ZPDZC-1 in izrekel globe v skupni višini 3.095.180 EUR; kot sankcija je bilo izrečenih tudi 2.040 opominov. Prekrškovni organ je ob izrekanju sankcij s prekrškovnimi odločbami v letu 2020 upošteval dejstvo, da je poslovnim subjektom v času izrednih razmer nastala gospodarska škoda, zaradi česar se je njihova gospodarska moč poslabšala in so bili deležni tudi različnih pomoči s strani države. Zato je bilo v primerjavi s prejšnjimi leti v prekrškovnih postopkih kot sankcija izrečenih za 447 % več opominov in posledično manj sankcij globe;
- je v letu 2020 podal tudi 8 kazenskih ovadb za kaznivo dejanje zaposlovanja na črno po 199. členu KZ-1;
- razpolaga s podatkom, da so izvajalci osebnega dopolnilnega dela v letu 2020 dosegli oziroma napovedali skupno 1.758.016 EUR prihodkov, kar izhaja iz predloženih poročil o doseženem prihodku iz naslova osebnega dopolnilnega dela. Za leto 2020 je bilo pridobljenih 15.730 vrednotnic za osebno dopolnilno delo;
- sodelovanje med inšpekcijskimi organi ocenjuje kot uspešno, saj je tudi v poročanem letu bilo izvedenih več koordiniranih akcij. Vzpostavljene pa so bile tudi druge oblike sodelovanja z inšpekcijskimi službami, kot so izmenjava podatkov in informacij;
- je sodeloval v vseevropski kampanji »Benefits of declared work« (Prednosti prijavljenega dela), katere cilj je bilo ozaveščanje o vprašanih in posledicah, ki se nanašajo na neprijavljeno delo. Kampanja je bila zaradi nastalih epidemioloških razmer prekinjena.

Tržni inšpektorat Republike Slovenije (TIRS):

- V letu 2020 je epidemija Covid-19 vplivala na število opravljenih nadzorov na vseh področjih, tudi na področju dela na črno, kot tudi na postavljene prioritete dela.
- TIRS na področju dela na črno opravi precejšnje število nadzorov, vendar gre v večini primerov za preverjanje ustreznosti registracije in dovoljenj registriranih subjektov, v posamičnih primerih pa gre tudi za nedovoljeno reklamiranje ali omogočanje dela na črno s strani registriranih subjektov. Kljub temu, da torej ne gre za delo na črno v dobesednem pomenu, nadzor predvsem v delu, ko se preverjajo listine o izpolnjevanju pogojev, pripomore k urejenosti trga, saj je izpolnjevanje pogojev ključen pogoj za zakonito in strokovno opravljanje dejavnosti.
- Nadzorni organi v letu 2020 so tako kot v preteklih letih medsebojno dobro sodelovali, vendar predvsem z izmenjavo znanj in stališč in takšen način dela nameravajo obdržati tudi v prihodnje, prav tako bodo v prihodnje, v kolikor bo epidemiološka situacija to dopuščala, sodelovali pri nadzoru v okviru skupnih akcij.

Inšpektorat Republike Slovenije za delo (IRSD):

- Pri svojem delu namerava še naprej ostati zvest sodelovanju z drugimi nadzornimi organi na vseh tistih področjih, kjer bodo ugotovili, da to prinaša spodbudne rezultate. Posebno pozornost bodo namenjali tistim področjem, ki se skozi prijave, opravljanje nadzorov in ugotovljene kršitve kažejo kot najbolj tvegana področja za kršitve pravic večjega števila delavcev. O svojih ugotovitvah bodo obveščali zainteresirano javnost.

Policija:

- V primerih kaznivih dejanj zaposlovanja na črno ne ugotavljajo bistveno drugačnih načinov izvrševanja kaznivih dejanj glede na ugotovitve iz prejšnjih let. Največkrat gre za opravljanje dela brez prijave v ustrezno zdravstveno zavarovanje in brez ustreznih dovoljenj za delo. Še vedno ugotavljajo, da se tovrstna kazniva dejanja najpogosteje pojavljajo v gradbeništvu, gostinstvu in avtoprevozništvu, zaznana pa so tudi v drugih storitvenih dejavnostih.
- V sklopu kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost, v katerega sodi kaznivo dejanje Zaposlovanje na črno, je v zadnjih letih najštevilčnejše kaznivo dejanje Kršitev temeljnih pravic delavcev po 196. členu KZ-1, čemur Policija posveča povečane aktivnosti tako na sistemski, kot tudi na operativni ravni. V teh primerih gre predvsem za neizplačevanje plač oziroma neplačevanje pripadajočih davkov in prispevkov zaposlenim, kadar le-ti ne prejmejo plačila za opravljeno delo oziroma prejmejo izplačila v gotovini, v manjši meri pa za kršitve glede sklenitve oziroma nezakonitega prenehanja delovnega razmerja.

Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve (IRSNZ):

- Stanje na področju, ki ga inšpekcijsko nadzira IRSNZ, je relativno dobro. Največ težav je na področju zasebnega varovanja. Prejeli so več informacij o izvajanju dela na črno in plačevanja varnostnikom za opravljeno delo na roko. Tovrstni prekrški so težko dokazljivi.

Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport (IRSŠŠ):

- Zakonodaja omogoča ustanavljanje zasebnih vrtcev ali opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje, vendar pa se še vedno na področju pojavljajo številni ponudniki varstva otrok, ki se izogibajo registrskemu postopku, v katerih bi morali izkazati izpolnjevanje predpisanih kadrovskih pogojev in pogojev za prostor in opremo vrtca oziroma prostor in opremo pri varuhu predšolskih otrok na domu. S tem se vzpostavljajo tvegane situacije za otroke, ki so nedopustne.
- Starši imajo možnost preverbe v registrih izvajalca za vzgojo in varstvo njihovega otroka. Potrebno je okrepiti zavest staršev o oblikah varstva, ki so skladne z zakonodajo in na ta način tudi nadzorovane. Prav tako veljajo pozivi organa, da starši pri izvajalcih športnih programov, v katere želijo vključiti svoje otroke, preverijo, če izvajalci (trenerji) izpolnjujejo pogoje o izobrazbi in strokovni usposobljenosti.

Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor (IRSOP):

- Inšpektorat v sedanjih predpisih, po katerih opravlja nadzor, nima določb, ki bi bile neposredno povezane s preprečevanjem dela in zaposlovanja na črno, vendar pa izvaja posredno kontrolo dela preko preverjanja pogodb med udeleženci pri graditvi, pooblastil izvajalcev, vodij del, nadzornikov..., v okviru rednih in izrednih pregledov gradbišč.

Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije (ZIRS):

- S področnimi predpisi, ki urejajo posebne pogoje za opravljanje dejavnosti oziroma nalog, se delo na črno v smislu preprečevanja neplačevanja davčnih obveznosti preprečuje posredno, saj so zahteve področne zakonodaje usmerjene predvsem v zagotavljanje varnosti oziroma zdravja ljudi. Delovanje ZIRS je bilo v letu 2020, tudi na področju dela na črno, zaradi epidemije nalezljive bolezni Covid-19, usmerjeno predvsem v nadzor ukrepov za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni Covid-19.

Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo (IRSI):

- Na področju nadzorov, ki jih v povezavi z ZPDZC-1 izvaja IRSI po področnih zakonih, glede na predhodna leta ni zaznati sprememb. V povezavi z ZPDZC-1 je, tako kot v predhodnih letih, izpostavljen segment nadzora nad prevozi potnikov z osebnimi vozili (avtotaksi prevozi in druge oblike prevozov potnikov), kjer je še posebej težavno dokazovanje dela na črno.
- V letu 2020 je bilo izvajanje terenskih nadzorov oteženo in prilagojeno okoliščinam in dodatnim nalogam zaradi preprečevanja širjenja nalezljive bolezni Covid-19.

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (IRSKGLR):

- Pri nadzoru preprečevanja dela in zaposlovanja na črno se na kmetijski inšpekciji vsebine delno prekrivajo z določbami Uredbe o dopolnilnih dejavnostih, kjer kmetje prodajajo pridelke iz drugih kmetij. Ukrep, ki se v tem primeru izreče, je prepoved prodaje do registracije dopolnilne dejavnosti na kmetiji za prodajo iz drugih kmetij. Posredno pa gre v tem primeru tudi za nadzor dela na črno, kar pa v poročilu ni zajeto. Poleg tega je potrebno izpostaviti tudi dejstvo, da so kmetijska opravila zelo specifična in je pogosto težko ločiti, ali gre za delo in zaposlovanje na črno, za pomoč družinskega člana, medsosedska pomoč ali začasno delo v kmetijstvu.
- Vinarska inšpekcija ocenjuje, da je sodelovanje med organi včasih težko načrtovati zaradi vremensko pogojenih nadzorov in velike obremenjenosti posameznih organov (FURS, Policija).
- Gozdarska inšpekcija sodelovanje med nadzornimi organi ocenjuje kot zelo dobro, ob prijavah je včasih težko uskladiti skupne akcije zaradi kadrovske podhranjenosti in vnaprej načrtovanih aktivnosti posameznih organov.
- Inšpektorat ocenjuje sodelovanje med nadzornimi organi za zelo dobro in učinkovito. Uspešno sodelovanje pa pričakujejo tudi v prihodnje.

Priporočila

- Predlaga se ustanovitev skupine za področje tujcev, ki bi določala, usmerjala in povezovala vsebine dela vseh nadzornih in drugih organov, na področju odkrivanja in preprečevanja dela in zaposlovanja na črno državljanov tretjih držav ter opredelila dejavnosti in načrt nadzorov na tem področju. FURS, kot nadzorni organ, je v letu 2020 že namenil določene aktivnosti nadzora na tem področju, vendar ugotavlja, da gre za obsežno področje, ki zahteva celovito obravnavo, saj posamezni nadzorni organi, ob odsotnosti hitrega ukrepanja drugih služb, ne dosegajo zaželene učinkovitosti pri zaježitvi nepravilnosti.
- Priporoča se, da se medsebojni povezljivosti in izmenjavi informacij in podatkov različnih nadzornih organov s pomočjo sodobno informacijske podpore namenja več pozornosti, tako z vsebinskega kot tudi finančnega vidika.
- Nadzorni organi bodo morali tudi v prihodnje posebno pozornost namenjati nadzoru področja dela

na črno oziroma sive ekonomije, v okviru česar bodo sodelovali v skupnih akcijah in z izmenjavo znanj in izkušenj v okviru delovnih sestankov, prav tako bodo še naprej v smislu preventivnega ravnanja obveščali javnost o svojih aktivnostih prek spletnih strani in na druge razpoložljive načine. Pri tem bo potrebno posebno pozornost nameniti področjem, ki se na podlagi prijav in ugotovitev s terena izkažejo za posebej problematična.

- Aktivnosti nadzora potekajo na različne načine; preko ugotovitev na terenu, prijav in obvestil drugih nadzornih organov. S preventivnim delovanjem (kot so npr. objave na spletnih straneh posameznih nadzornih organov) ter medsebojnim sodelovanjem različnih nadzornih organov oziroma inšpekcijskih služb na ravni območnih enot, se veliko prispeva k osveščanju ljudi, saj je tako z vidika varnosti kot finančnega učinka bistvenega pomena, da izvajalci dejavnosti opravljajo svojo dejavnosti oziroma storitev legalno in legitimno, skladno s posebnimi pogoji, ki so predpisani s posamezno področno zakonodajo.
- Poenostavitve v zakonodaji, ki bi poenostavile ali olajšale dokazovanje dela na črno v inšpekcijskih in prekrškovnih postopkih.
- Ker je ZPDZC-1 zakon, pri katerem opravlja nadzor nad izpolnjevanjem posebnih pogojev za opravljanje dejavnosti več organov, se predlaga skupno usposabljanje inšpekcijskih organov. Največ nejasnosti je zlasti pri zaposlovanju tujcev.
- Povečati bi bilo potrebno število nadzorov izvajalcev del v gozdovih in to tudi izven rednega delovnega časa, kar pa je glede na kadrovske zmožnosti nadzornih organov težko izvesti.
- Pri skupnem nadzoru se predlaga sodelovanje več različnih inšpekcij, ki so pristojne za nadzor dela na črno.
- Potrebno bi bilo povečati število sestankov regijskih koordinacij inšpekcij in na državnem vrhu Inšpekcijskega sveta, kjer bi preučili pomen skupnih akcij posameznih inšpekcij.
- Poziva se na kadrovske krepitev organov ter poda poudarek na preventivno delovanje organov v zvezi z delom na črno, začetim v poročevalskem letu, povezanim z vseevropsko kampanjo »Benefits of declared work«.

Na podlagi tretje alineje drugega odstavka 20. člena Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT in 43/19) in šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na ... seji dne ... sprejela naslednji

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je obravnavala in potrdila Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2020.

mag. Janja Garvas Hočevar
vršilka dolžnosti generalnega sekretarja

Priloga:

- Poročilo Komisije Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno o dejavnostih in učinkih preprečevanja dela in zaposlovanja na črno za leto 2020.

Prejmejo:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Komisija Vlade Republike Slovenije za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za okolje in prostor,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za zdravje,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
- Inšpektorat Republike Slovenije za delo,
- Tržni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za infrastrukturo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo,
- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor,
- Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije,
- Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport,
- Finančna uprava Republike Slovenije,
- Generalna policijska uprava,
- Obalna sindikalna organizacija - KS 90,
- Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.